

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

Į S A K Y M A S

DĖL LEIDIMŲ ATLIKTI APLINKOS IR TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ Į APLINKĄ TERŠALŲ TYRIMUS IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2004 m. gruodžio 30 d. Nr. D1-711

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)), 6.8, 11.5 punktais ir Aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#)) 15 straipsnio 2 punktu,

1. T v i r t i n u Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus (toliau – Leidimas) išdavimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas) (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. laboratorijos, atliekančios aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus, privalo nustatyti tvarką gauti Leidimus;

2.2. laboratorijoms, turinčioms Europos akreditacijos organizacijai priklausančios akreditavimo įstaigos išduotą akreditavimo pažymėjimą atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus konkretiems parametrams nustatyti, šio įsakymo 2.1 punktą netaikomas;

2.3. laboratorijų, neturinčių Leidimo ar akreditavimo pažymėjimo, kaip nurodyta šio įsakymo 2.2 punkte, atliekamų tyrimų rezultatus draudžiama naudoti aplinkos ir taršos šaltinių monitoringo duomenims bei išmetamų į aplinką teršalų inventorizacijai;

2.4. Leidimai aplinkos ir jos taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų laboratoriniams matavimams atlikti, išduoti iki šio įsakymo įsigaliojimo, galioja iki juose nurodyto termino pabaigos.

3. Į g a l i o j u Aplinkos apsaugos agentūrą išduoti Leidimus laboratorijoms, atliekančioms aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus.

4. P r i p a ž i s t u netekusiu galios aplinkos ministro 1999 m. sausio 4 d. įsakymą Nr. 1 „Dėl leidimų išdavimo tvarkos aplinkos ir jos taršos šaltinių laboratoriniams matavimams atlikti“ (Žin., 1999, Nr. [3-89](#)).

5. Šis įsakymas įsigalioja nuo 2005 m. kovo 1 d.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-711

LEIDIMŲ ATLIKTI APLINKOS IR TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ Į APLINKĄ TERŠALŲ TYRIMUS IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus (toliau – Leidimas) išdavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato Leidimų išdavimo, Leidimų galiojimo sustabdymo ir panaikinimo tvarką, laboratorijų vertinimo tvarką, laboratorijų, turinčių Leidimus, kontrolę.

2. Šiuo Tvarkos aprašu turi vadovautis valstybės institucijos, išduodančios Leidimus ir vykdančios laboratorijų, turinčių Leidimus, kontrolę, taip pat laboratorijos, atliekančios aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus.

3. Leidimo tikslas – užtikrinti laboratorijų atliekamų tyrimų rezultatų patikimumą, įvertinant laboratorijų kompetenciją atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose (ore, vandenyje, dirvožemyje) koncentracijos matavimus.

4. Leidimas išduodamas atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus nustatant konkrečius parametrus.

II. DOKUMENTŲ PRIĖMIMO TVARKA

5. Laboratorija, siekianti gauti Leidimą, pateikia (3 egzempliorius) atitinkamam pagal juridinio asmens buveinės vietą Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – RAAD):

5.1. paraišką (1 priedas);

5.2. duomenis apie:

5.2.1. laboratoriją (2 priedas);

5.2.2. tyrimų sritį, kuriai laboratorija nori gauti leidimą (3 priedas);

5.2.3. naudojamas mėginių paėmimo priemonės ir bandymų įrenginius (4 priedas);

5.2.4. naudojamas matavimo priemonės (5 priedas);

5.2.5. naudojamas standartinės medžiagos ir pamatinės paliudytąsias medžiagas (6 priedas);

5.2.6. laboratorijos darbuotojus (7 priedas);

5.2.7. laboratorijos patalpas (8 priedas);

5.2.8. dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose (9 priedas);

5.2.9. atliekamų tyrimų kokybės valdymą (10 priedas);

5.3. laboratorijos pildomų žurnalų sąrašą (11 priedas);

5.4. informaciją apie mėginių paėmimą:

5.4.1. nuotekų ir paviršinio vandens mėginių paėmimo protokolo formą, kurioje turėtų būti – objekto pavadinimas, mėginių registracijos numeriai, mėginių paėmimo vieta, data, laikas, mėginio rūšis, mėginių paėmimo vietoje nustatomi parametrai, mėginiams imti indų talpa ir jų numeriai, mėginių paėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginį ėmusio darbuotojo pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

5.4.2. aplinkos oro mėginių paėmimo protokolo formą, kurioje turėtų būti – mėginių paėmimo vieta, data ir laikas (pradžia ir pabaiga), nustatomi teršalai, mėginio numeris ir tipas (filtras, sugertuvas ir kt.), oro siurbimo greitis, aplinkos oro temperatūra, atmosferos slėgis, vėjo greitis, vėjo kryptis, atmosferos reiškiniai, mėginių paėmimo įranga, mėginių paėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginį ėmusio darbuotojo pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

5.4.3. stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių išmetamų teršalų mėginių paėmimo protokolo formą, kurioje turėtų būti – objekto pavadinimas, mėginių paėmimo data, laikas (pradžia ir

pabaiga), mėginio numeris (filtro, sugertuvo, elastinės talpos), nustatomi teršalai, taršos šaltinio numeris ir pavadinimas, ortakio skersmuo, dujų srauto temperatūra ortakyje ir greitis, dujų siurbimo greitis, atmosferos slėgis, perteklinis slėgis (praretėjimas), dujų mėginio temperatūra, mėginių paėmimo įranga ir prietaisai, mėginių ėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginį ėmusio darbuotojo pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

5.4.4. dirvožemio mėginių paėmimo protokolo formą, kurioje turėtų būti – mėginių paėmimo vieta, data, laikas, mėginio rūšis, mėginio numeris, nustatomi parametrai, mėginių ėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginį ėmusio darbuotojo pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

5.5. informaciją apie tyrimus: fotometriniu metodu – kalibracines kreives, nurodant kreivės sudarymo datą, bangos ilgį, kiuvetės optinio sluoksnio storį, koncentracijas atitinkančius optinius tankius, koncentracijos skaičiavimo pagal optinį tankį koeficientą ir skaičiavimo lygtį, prietaiso pavadinimą ir jo numerį; chromatografijos metodu – kalibracines kreives, nurodant medžiagų koncentracijas, chromatogramas, sudarytas kalibracinei kreivei, taip pat analizuoto konkretaus mėginio chromatogramą; atominės absorbcijos spektrometrijos metodu – kalibracines kreives, nurodant matuojamas koncentracijas, absorbcijos vertes, linijiškumo intervalą;

5.6. pasirinktas kontrolines diagramas atliekamų analizų kokybės valdymui (kai tyrimų objektas – nuotekos ir paviršinis vanduo);

5.7. Leidimo priedą (14 priedas).

6. Paraiška ir visa medžiaga Leidimui gauti užregistruojama RAAD.

III. LABORATORIJOS VERTINIMAS

7. Laboratorija, siekianti gauti Leidimą, turi tenkinti standarto LST EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencija. Bendrieji reikalavimai (ISO/IEC 17025:1999)“ 5 skyriuje „Techniniai reikalavimai“ išvardytus laboratorijos atliekamų tyrimų patikimumą sąlygojančius veiksnius.

8. Laboratorijos vertinimą sudaro paraiškos, kartu su paraiška pateiktų duomenų ir informacijos, nurodytos šio Tvarkos aprašo 5 punkte (toliau – medžiaga Leidimui gauti), vertinimas ir laboratorijos veiklos patikrinimas vietoje.

9. Laboratorijos vertinimą atlieka RAAD direktoriaus įsakymu sudaryta laboratorijos vertinimo grupė. Laboratorijos vertinimo grupę sudaro ne mažiau kaip 3 atitinkamų sričių specialistai.

10. Laboratorijos vertinimo grupė per 20 darbo dienų įvertina pateiktą medžiagą Leidimui gauti.

11. Jei pateiktoje medžiagoje Leidimui gauti trūksta kai kurių būtinų duomenų, informacijos, laboratorijos vertinimo grupė gali pareikalauti pateikti papildomus ir trūkstamus duomenis ir (ar) informaciją per nustatytą terminą.

12. Laboratorijos vertinimo grupė, įvertinusi medžiagą Leidimui gauti, surašo vertinimo išvadą, kurioje nurodo nustatytus trūkumus. Ne vėliau kaip per 2 darbo dienas vertinimo išvada pateikiama laboratorijai, nurodant trūkumų, jeigu jie buvo nustatyti, pašalinimo terminą.

13. Jei laboratorijos vertinimo grupė neturi pastabų dėl pateiktos medžiagos Leidimui gauti arba kai laboratorija ištaiso nurodytus trūkumus, laboratorija ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas informuojama apie laboratorijos veiklos patikrinimą vietoje.

14. Laboratorijos vertinimo grupė laboratorijos veiklos tikrinimą vietoje atlieka pagal šio Tvarkos aprašo 12 priede pateiktus laboratorijos vertinimo kriterijus.

15. Laboratorija, paraiškoje nepateikusi duomenų apie dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose, turi atlikti mėginių paėmimą ir teršalų, nurodytų paraiškoje Leidimui gauti, matavimus kartu su RAAD Valstybinės analitinės kontrolės skyriumi, dalyvaujant trečiajai laboratorijai, taip pat siekiančiai gauti Leidimą.

Esant tik vienai laboratorijai, siekiančiai gauti Leidimą konkrečių teršalų matavimams ir paraiškoje nepateikusiai duomenų apie dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose, RAAD Valstybinės analitinės kontrolės skyrius turi teisę pateikti laboratorijai kontrolinius mėginius ir

laboratorija turi atlikti kartu su RAAD Valstybinės analitinės kontrolės skyriaus specialistais mėginių paėmimą ir/ar matavimus tyrimų objekte.

Taip pat gali būti panaudoti tyrimų objekto matavimų, atliktų esant aukščiau minėtoms sąlygoms per paskutiniuosius praėjusius metus, rezultatai.

16. Laboratorijos vertinimo grupė, patikrinusi laboratorijos veiklą vietoje, surašo laboratorijos veiklos patikrinimo aktą (13 priedas).

17. RAAD ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pateikia laboratorijos patikrinimo aktą kartu su medžiaga Leidimui (1 egzempliorių) gauti bei vertinimo išvadą Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – Agentūra).

IV. LEIDIMŲ IŠDAVIMAS

18. Agentūra, gavusi iš RAAD paraišką Leidimui gauti bei kitus šio Tvarkos aprašo 17 punkte nurodytus dokumentus, juos užregistruoja.

19. Esant sudėtingiems techniniu požiūriu atvejams ir/ar netikslumams pateiktuose dokumentuose, Agentūra raštu apie juos informuoja laboratoriją, nurodydama terminą, per kurį ji turi pateikti papildomą informaciją arba pašalinti nustatytus netikslumus. Agentūros atitinkamų sričių specialistai per 20 darbo dienų atlieka pateiktos medžiagos Leidimui gauti vertinimą ir turi teisę pateikti laboratorijai kontrolinius mėginius.

20. Agentūra priima vieną iš šių sprendimų:

20.1. išduoti Leidimą laboratorijai visiems paraiškoje nurodytiems tyrimo parametrams;

20.2. išduoti Leidimą laboratorijai ne visiems paraiškoje nurodytiems tyrimo parametrams;

20.3. neišduoti Leidimo.

21. Apie priimtą sprendimą laboratorija ir RAAD informuojami raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

22. Priėmus šio Tvarkos aprašo 20.2 ir 20.3 punktuose nurodytus sprendimus, laboratorijai turi būti pateikti tokių sprendimų priežastys ir motyvai.

23. Laboratorija, kuriai nebuvo išduotas Leidimas, turi teisę pakartotinai kreiptis dėl Leidimo išdavimo tik pašalinusi sprendime dėl Leidimo neišdavimo nurodytus trūkumus.

24. Leidimas išduodamas pagal šio Tvarkos aprašo 14 priede pateiktą formą. Leidime turi būti nurodyti tyrimų objektai, nustatomi parametrai, taikomi metodai, nustatymo ribos, metodo paklaida.

25. Leidimas galioja 5 metus nuo jo išdavimo datos.

26. Baigiantis Leidimo galiojimo terminui, laboratorija turi iš naujo kreiptis dėl Leidimo išdavimo šio Tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

V. LEIDIMŲ IŠDAVIMAS LABORATORIJOMS, PRIKLAUSANČIOMS APLINKOS VALSTYBINĖS LABORATORINĖS KONTROLĖS SISTEMAI

27. RAAD laboratorijos Leidimui gauti paraišką bei kitus šio Tvarkos aprašo 5.2-5.7 punktuose nurodytus duomenis ir (ar) informaciją pateikia Agentūrai.

28. Agentūra organizuoja laboratorijos įvertinimą bei išduoda Leidimus šio Tvarkos aprašo 7, 20-25 punktuose nustatyta tvarka.

29. Kitoms aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemai priklausančioms laboratorijoms sprendimą dėl Leidimo išdavimo priima Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus išdavimo komisija (toliau – Leidimų išdavimo komisija).

30. Leidimų išdavimo komisija skiriama aplinkos ministro įsakymu. Leidimų išdavimo komisiją sudaro ne mažiau kaip penki įvairių institucijų laboratorijų, akredituotų Europos akreditacijos organizacijai priklausančios akreditavimo įstaigos, atstovai: laboratorijos vadovai, kokybės vadybininkai, technikos vadybininkai, specialistai, dirbantys laboratorijoje; cheminės analizės kokybės užtikrinimo ir kontrolės mokymo programų autoriai ir ekspertai. Komisijos darbu vadovauja komisijos pirmininkas.

31. Sprendimą dėl Leidimo išdavimo Leidimų išdavimo komisija priima šio Tvarkos aprašo 20–25 punktuose nustatyta tvarka.

32. Sprendimą dėl Leidimo galiojimo sustabdymo ar Leidimo panaikinimo priima Leidimų išdavimo komisija šio Tvarkos aprašo 37, 38 punktų nustatyta tvarka.

VI. LEIDIMĄ TURINČIŲ LABORATORIJŲ KONTROLĖ

33. Agentūra (visų laboratorijų, turinčių Leidimą) ne rečiau kaip kartą per 3 metus, o RAAD (tik jam priskirtoje teritorijoje esančių laboratorijų) ne rečiau kaip kartą per 2 metus arba gavus skundą privalo atlikti laboratorijos veiklos patikrinimą pagal šio Tvarkos aprašo reikalavimus ir vadovaujantis Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemos nuostatais, patvirtintais aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 652 (Žin., 2004, Nr. [4-76](#)). Patikrinimo data turi būti suderinta su laboratorija. Laboratorijų neplaninio patikrinimo atrankos kriterijai pateikti 15 priede.

34. Agentūros ar RAAD laboratorijų darbuotojai, kuriems suteiktos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galios (Žin., 2004, Nr. [12-354](#)), patikrinimo metu turi teisę pareikalauti iš laboratorijos pateikti visus reikalingus dokumentus ir informaciją, susijusią su Leidime nurodytais tyrimais, o laboratorija turi sudaryti sąlygas nekliudomai vykdyti kontrolę.

35. Patikrinus laboratoriją, surašomas laboratorijos patikrinimo aktas.

36. RAAD, patikrinimo metu nustatęs laboratorijos veiklos pažeidimus, informuoja apie tai Agentūrą, pateikdamas laboratorijos patikrinimo aktą.

37. Agentūra, gavusi iš RAAD patikrinimo aktą su nustatytais laboratorijoje pažeidimais arba Agentūros organizuoto laboratorijos veiklos patikrinimo metu nustatę pažeidimus, turi teisę ne ilgiau kaip per 10 darbo dienų sustabdyti laboratorijai išduoto Leidimo galiojimą. Apie Leidimo galiojimo sustabdymą laboratorijai turi būti pranešta raštu per 3 darbo dienas nuo tokio sprendimo priėmimo, nurodant Leidimo galiojimo sustabdymo priežastis ir pažeidimų pašalinimo terminą. Po laboratorijai išduoto leidimo galiojimo sustabdymo iki leidimo galiojimo atnaujinimo laboratorijos atliekamų tyrimų rezultatai laikomi negaliojančiais.

38. Jei per sprendime sustabdyti Leidimo galiojimą nurodytą terminą nustatyti pažeidimai nepašalinami, Leidimas atitinkamo tyrimo parametro nustatymui yra panaikinamas. Apie sprendimą panaikinti Leidimą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo pranešama laboratorijai.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Laboratorija turi teisę apskųsti Agentūros ir Leidimų išdavimo komisijos sprendimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

40. Laboratorija už Leidimo išdavimą sumoka nustatyto dydžio rinkliavą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-12-15 nutarimu Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių mokėjimo ir gražinimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [108-3463](#)). Kvito, patvirtinančio, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava, kopija pateikiama gaunant leidimą.

41. Informacija apie laboratorijoms išduotus Leidimus, Leidimo galiojimo sustabdymą, panaikinimą skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje (<http://aaa.am.lt>).

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 1 priedas

(Paraiškos forma)

(paraišką teikiančios laboratorijos pavadinimas, pavaldumas, adresas)

(paraišką priimančios institucijos pavadinimas)

P A R A I Š K A

(data)

Prašome išduoti leidimą atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir aplinkos tyrimus.

PRIDEDAMA:

1. Duomenys apie laboratoriją, ____ lapai;
2. Tyrimų sritis, kuriai laboratorija nori gauti leidimą, ____ lapai;
3. Duomenys apie naudojamus mėginių paėmimo priemones ir bandymų įrenginius, ____
lapai;
4. Duomenys apie naudojamus matavimo priemones, ____ lapai;
5. Duomenys apie naudojamus standartines medžiagas ir paliudytąsias pamatines medžiagas,
____ lapai;
6. Duomenys apie laboratorijos darbuotojus, ____ lapai;
7. Duomenys apie laboratorijos patalpas, ____ lapai;
8. Duomenys apie dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose, ____ lapai;
9. Duomenys apie atliekamų tyrimų vidaus kokybės valdymą, ____ lapai;
10. Mėginių paėmimo protokolo formos ____ lapai;
10. Pildomų žurnalų sąrašas, ____ lapai;
11. Kontrolinės diagramos, ____ lapai;
12. Kalibracinės kreivės, chromatogramos, ____ lapai;
13. Leidimo priedas (14 priedas), ____ lapai.

Vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 2 priedas

Duomenys apie laboratoriją

1. Laboratorijos pavadinimas, adresas, telefonas, faksas.
2. Įstaigos (įmonės, bendrovės), kurios sudėtyje yra laboratorija, pavadinimas, adresas, telefonas, faksas.
3. Vadovaujantieji darbuotojai:
  - 3.1. Įstaigos (įmonės, bendrovės), kurios sudėtyje yra laboratorija, vadovo vardas, pavardė, pareigos, telefonas.
  - 3.2. Laboratorijos vadovo vardas, pavardė, pareigos, telefonas.

Vadovas

_____

(parašas)

_____

(vardas ir pavardė)

_____

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 3 priedas

_____
(laboratorijos pavadinimas)

Tyrimų sritis, kuriai laboratorija nori gauti leidimą

Nustatomi parametrai	Metodas	Nustatymo ribos		Nurodyta metodo paklaida	Normatyvinio ar kito dokumento, kuriame pateiktas metodas,* žymuo, psl.
		Nurodyta metode	Nustatyta laboratorijoje		
1	2	3	4	5	6
Tyrimų objektas					

* atskirais atvejais pateikti metodo aprašo kopiją

PASTABA. Jei nenurodyta metodo paklaida, apie tai turite aiškiai parašyti šiame priede.

Vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 4 priedas

Naudojamos mėginių paėmimo priemonės ir bandymų įrenginiai

Mėginių paėmimo priemonės* ir bandymų įrenginio pavadinimas, tipas, numeris	Pagrindinės metrologinės charakteristikos	Metrologinio įteisinimo dokumento pavadinimas**, data, numeris
1	2	3

* jeigu laboratorija neatlieka mėginių paėmimo, turi tai aiškiai parašyti šiame priede

** jei metrologinis įteisinimas neatliekamas, turi tai aiškiai parašyti šiame priede

Vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 5 priedas

Naudojamos matavimo priemonės

Matavimo priemonės pavadinimas, tipas, numeris	Pagrindinės metrologinės charakteristikos (tikslumo klasė, matavimų ribos matavimo neapibrėžtis arba paklaida)	Kalibravimo, patikros liudijimo numeris, data, periodiškumas
1	2	3

Vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 6 priedas

Naudojamos standartinės medžiagos ir paliudytosios pamatinės medžiagos

Medžiagos pavadinimas	Medžiagų paskirtis (prietaisų patikrinimas, tyrimų kokybės valdymas ir kt.)	Gamintojas, pagaminimo data	Galiojimo laikas
1	2	3	4

Vadovas

_____

(parašas)

_____

(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 7 priedas

Duomenys apie laboratorijos darbuotojus

Vardas, pavardė	Pareigos	Išsilavinimas, specialybė	Veiklos sritis laboratorijoje	Patyrimas veiklos srityje (<i>nuo kurių metų nurodytoje veiklos srityje dirba</i>)
1	2	3	4	5

Vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 8 priedas

Duomenys apie laboratorijos patalpas

Patalpos paskirtis (mėginių laikymas, tyrimų atlikimas ir kt.) ir plotas, m ²	Patalpų aplinkos parametrai			
	Temperatūra, °C		Drėgnumas, %	
	Reikalaujama tyrimų metodus nustatančiame dokumente	Faktiniai duomenys (nuo, iki)	Reikalaujama tyrimų metodus nustatančiame dokumente	Faktiniai duomenys (nuo, iki)
1	2		3	

Vadovas

_____

(parašas)

_____

(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 9 priedas

_____
Laboratorijos pavadinimas

Duomenys apie dalyvavimą tarplaboratoriniuose palyginamuosiuose bandymuose*

Įstaiga, organizuojanti palyginamuosius bandymus (pavadinimas, valstybė, data)	Tyrimų objekto ir jo parametrų pavadinimai	Palyginamųjų bandymų rezultatai (patenkinami, nepatenkinami)
1	2	3

* **Pastaba:** jeigu laboratorija nedalyvavo palyginamųjų bandymų programose, turi tai aiškiai parašyti šiame priede.

Vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 10 priedas

Duomenys apie atliekamų tyrimų kokybės užtikrinimą

Nustatomas parametras	Atliktų tyrimų (analizių) skaičius per praėjusius metus	Tyrimų kokybės valdymo būdas (standartinė medžiaga, paliudytoji pamatinė medžiaga, pasirinktos kontrolinės diagramos ar kita)	Atliekamų tyrimų kontrolės periodiškumas
1	2	3	4

Vadovas

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 11 priedas

Pildomi žurnalai

Eil. Nr.	Pildomo žurnalo pavadinimas*	Saugojimo terminas
1	2	3

* Pildomų žurnalų puslapiai turi būti sunumeruoti, žurnalo gale nurodant puslapių skaičių ir pasirašant laboratorijos vadovui.

PASTABOS:

1. *Mėginių, pristatytų į laboratoriją, registracijos žurnale* privalomos grafos: mėginių registracijos laboratorijoje numeris, mėginių paėmimo data, mėginių paėmimo vieta, mėginių paėmimo protokolo numeris, mėginio rūšis, mėginių priėmimo data, nustatomi parametrai, mėginius priėmusio asmens parašas bei inicialai.

2. *Tyrimų rezultatų žurnale* – mėginių registracijos laboratorijoje numeris, mėginių paėmimo data, mėginio aprašymas, nustatomi parametrai, metodas, rezultatai, tyrimų rezultatus užpildžiusio asmens parašas bei inicialai.

Vadovas

_____

(parašas)

_____

(vardas ir pavardė)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 12 priedas

LABORATORIJOS VEIKLOS VERTINIMO KRITERIJAI

1. Laboratorijos statusas, pavaldumas.
  2. Vadovavimas ir organizavimas:
    - 2.1. kiekvienas laboratorijos darbuotojas turi žinoti savo pareigas ir atsakomybę;
    - 2.2. laboratorija turi turėti pakankamai darbuotojų, turinčių reikiamą išsilavinimą, kvalifikaciją, techninių žinių bei patirties tyrimams atlikti;
    - 2.3. atliekantys tyrimus darbuotojai turi būti mokomi, jie turi kelti savo kvalifikaciją.
  3. Patalpos ir įranga:
    - 3.1. tyrimai turi būti atliekami aplinkoje, negalinčioje turėti įtakos tyrimų rezultatams;
    - 3.2. laboratorijos patalpos turi būti tvarkingos ir švarios;
    - 3.3. laboratorija turi turėti bandymų įrenginius, matavimo priemones, reagentus, medžiagas, reikalingus mėginių paėmimui ir tyrimams atlikti;
    - 3.4. laboratorija turi turėti bandymų įrenginių ir matavimo priemonių naudojimo instrukcijas (gamintojo (tiekėjo) ir/arba laboratorijos parengtas);
    - 3.5. bandymų įrenginiai ir matavimo priemonės turi būti periodiškai metrologiškai tikrinami, prižiūrimi, tinkamai eksploatuojami.
  4. Kokybės sistemos aprašymas:
    - 4.1. laboratorija turi taikyti Lietuvos Respublikoje įteisintus LST, LST EN, LST EN ISO, LST ISO standartus, Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinius dokumentus (LAND), kitus oficialiai pripažintus metodus;
    - 4.2. laboratorija turi turėti turimų dokumentų sąrašus (standartai, tyrimų metodai, procedūros, instrukcijos ir kt.);
    - 4.3. laboratorijoje turi būti registruojami visi pirminiai duomenys: mėginių paėmimo, priėmimo, ženklinimo, paskirstymo, tyrimų atlikimo. Mėginių, pristatytų į laboratoriją, registracijos žurnalų ir tyrimų rezultatų žurnalų puslapiai turi būti sunumeruoti, nurodant puslapių skaičių žurnalo gale ir pasirašant laboratorijos vadovui. Turi būti duomenų atsekamumas;
    - 4.4. visi darbuotojų įrašai turi būti įskaitomi. Taisymai atliekami perbraukiant įrašą, bet neužtepant ar kitaip panaikinant, ir turi būti inicialai ir/arba parašas asmens, atlikusio pataisymą;
    - 4.5. laboratorija turi turėti archyvą, kur numatytą laiką saugomi pirminiai duomenys ir kita dokumentacija. Turi būti archyve saugomų dokumentų sąrašas;
    - 4.6. laboratorija turi turėti naudojimosi subrangovų paslaugomis procedūrą.
  5. Mėginių ėmimas:
    - 5.1. mėginių paėmimo protokolai, kaip nurodyta 4.3 punkte;
    - 5.2. laboratorijoje turi būti dokumentai, reglamentuojantys tyrimų objektų mėginių paėmimą, transportavimą, tvarkymą (konservavimą), laikymą;
    - 5.3. laboratorijoje turi būti nustatyta mėginių priėmimo ir paskirstymo tvarka.
  6. Tyrimų rezultatų kokybės kontrolė:
    - 6.1. laboratorija turi vykdyti atliekamų tyrimų vidinį kokybės valdymą;
    - 6.2. laboratorija turi dalyvauti palyginamuosiuose bandymuose.
  7. Tyrimų rezultatai:
    - 7.1. laboratorija turi tiksliai, aiškiai ir objektyviai pagal pačios laboratorijos formas pateikti atliktų tyrimų rezultatus. Formose turi būti pakankamai informacijos duomenų atsekamumui.
-

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 13 priedas

Laboratorijos veiklos patikrinimo aktas

200 m. d. Nr.

Dėl _____ leidimo išdavimo
(tikrinamos laboratorijos pavadinimas, adresas)

Laboratorijos vertinimo grupė, sudaryta _____
(įsakymo data, numeris)

Laboratorijos vertinimo grupės vadovas _____
(vardas, pavardė)

Laboratorijos vertinimo grupės nariai: _____
(vardas, pavardė)

_____
(vardas, pavardė)

200 m. _____ d. patikrino laboratorijos veiklą pagal Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir aplinkos tyrimus išdavimo tvarkos apraše pateiktus laboratorijos veiklos vertinimo kriterijus (12 priedas). Vertinimo rezultatai pateikti lentelėje.

Eil. Nr.	Tikrinta	Vertinimas*
1.	2.	3.
1.	Laboratorijos statusas, pavaldumas	
2.	Vadovavimas ir organizavimas: - kiekvienas laboratorijos darbuotojas turi žinoti savo pareigas ir atsakomybę; - laboratorija turi turėti pakankamai darbuotojų, turinčių reikiamą išsilavinimą, kvalifikaciją, techninių žinių bei patirties tyrimams atlikti; - atliekantys tyrimus darbuotojai turi būti apmokomi, jie turi kelti savo kvalifikaciją.	
3.	Patalpos ir įranga: - tyrimai turi būti atliekami aplinkoje, negalinčioje turėti įtakos tyrimų rezultatams; - laboratorijos patalpos turi būti tvarkingos ir švarios; - laboratorija turi turėti mėginiams paimti ir tyrimams atlikti reikalingus bandymų įrenginius, matavimo priemones, reagentus, medžiagas; - bandymų įrenginiai ir matavimo priemonės turi būti periodiškai metrologiškai tikrinami, prižiūrimi, tinkamai eksploatuojami.	
4.	Kokybės sistemos aprašymas: - laboratorija turi taikyti Lietuvos Respublikoje įteisintus LST, LST EN, LST EN ISO, LST ISO standartus, Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinius dokumentus (LAND), kitus oficialiai pripažintus metodus; - laboratorija turi turėti bandymo įrenginių ir matavimo priemonių naudojimo instrukcijas (gamintojo (tiekėjo) ir/arba laboratorijos parengtas); - laboratorija turi turėti turimų dokumentų sąrašus (standartai, nustatymo metodai, procedūros, instrukcijos ir kt.).	

* šioje grafoje įrašyti: atitinka, atitinka iš dalies, reikalingi pataisymai, neatitinka bei pastabas

1	2	3
---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - laboratorijoje turi būti registruojami visi pirminiai duomenys: mėginių ėmimo, priėmimo, ženklinimo, paskirstymo, tyrimų atlikimo. Mėginių, pristatytų laboratorijai, registracijos žurnalų ir tyrimų rezultatų žurnalų puslapiai turi būti sunumeruoti, nurodant žurnalo gale puslapių skaičių ir pasirašant laboratorijos vadovui. Turi būti duomenų atsekamumas; - visi darbuotojų įrašai turi būti įskaitomi. Taisymai atliekami perbraukiant įrašą, bet neužtepant ar kitaip panaikinant, ir turi būti inicialai ir/arba parašas asmens, atlikusio pataisymą; - laboratorija turi turėti archyvą, kur numatytą laiką saugomi pirminiai duomenys ir kita dokumentacija. Turi būti archyve saugomų dokumentų sąrašas; - laboratorija turi turėti naudojimosi subrangovų paslaugomis procedūrą. 	
5	<p>Mėginių paėmimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mėginių paėmimo protokolai (kaip nurodyta 4.3 punkte); - laboratorijoje turi būti dokumentai, reglamentuojantys tyrimų objektų mėginių paėmimą, transportavimą, tvarkymą (konservavimą), laikymą; - laboratorijoje turi būti nustatyta mėginių priėmimo ir paskirstymo tvarka. 	
6.	<p>Tyrimų rezultatų kokybės kontrolė:</p> <ul style="list-style-type: none"> - laboratorija turi vykdyti atliekamų tyrimų vidinį kokybės valdymą; - laboratorija turi dalyvauti palyginamuosiuose bandymuose. 	
7.	<p>Tyrimų rezultatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - laboratorija turi tiksliai, aiškiai ir objektyviai pagal pačios laboratorijos formas pateikti atliktų tyrimų rezultatus. Formose turi būti pakankamai informacijos duomenų atsekamumui. 	

Siūlymai:

Išvada:

Laboratorijos vertinimo grupės vadovas

Parašas

Vardas ir pavardė

Laboratorijos vertinimo grupės nariai:

Parašas

Vardas ir pavardė

Parašas

Vardas ir pavardė

Parašas

Vardas ir pavardė

Laboratorijos vadovas

Parašas

Vardas ir pavardė

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 14 priedas

(Leidimo forma)

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

LEIDIMAS Nr.
(galioja tik su priedu)

atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir aplinkos tyrimus

_____
_____
(laboratorijos pavadinimas, pavaldumas, adresas, telefonas, faksas)

Leidimas ir jo priedas (lapai)
išduotas 200 m. d.

galioja iki
200 m. d.

_____
(leidimą išdavusio asmens pareigos, vardas ir pavardė)

A. V. _____
(parašas)

Leidimo priedas

Leidimo, išduoto, _____ priedas
(išdavimo data, Nr., laboratorijos pavadinimas)

Nustatomi parametrai	Metodas	Nustatymo ribos		Nurodyta metodo paklaida	Normatyvinio ar kito dokumento, kuriame pateiktas metodas, žymuo, psl.
		Nurodyta metode	Nustatyta laboratorijoje		
1	2	3	4	5	6
Tyrimų objektas					

_____
(leidimą išdavusio asmens pareigos, vardas ir pavardė)

_____
(parašas)

Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių
išmetamų į aplinką teršalų tyrimus
išdavimo tvarkos aprašo 15 priedas

Laboratorių neplaninio patikrinimo atrankos kriterijai

1. Leidimą turinčios laboratorijos didelis (daugiau kaip 500) atliktų analizių skaičius ir dešimt ar didesnis aptarnaujamų ūkio subjektų skaičius.
  2. Didesnis kaip dešimt matuojamų parametru skaičius pagal prioritetinių pavojingų ir pavojingų medžiagų sąrašą.
  3. Mažas analizių rezultatų, viršijančių DLK ar leistinos taršos normatyvus, procentas.
  4. Aptarnaujami ūkio subjektai yra rekreacinėje arba saugomoje teritorijoje arba gali turėti įtakos šios teritorijos aplinkos kokybei.
  5. Nuotekų valymo įrenginių dumblo užterštumo parametru nustatymas.
-